

WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY ŚRÓDROCZNE I ROCZNE

z fizyki

w 8 klasie

Szkoły Podstawowej

im. Fryderyka Chopina w Budkach Piaseckich

rok szkolny 2022/2023

Program nauczania – „To jest fizyka”

Podręcznik – tytuł np. „To jest fizyka” Nowa Era

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny program nauczania – „To jest fizyka”

na śródroczne poszczególne oceny (I półrocze)

Wymagania na poszczególne oceny				
konieczne	podstawowe	rozszerzające	dopelniające	
dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
I	II	III	IV	
OZDZIAŁ I. ELEKTROSTATYKA I PRĄD ELEKTRYCZNY				
<p>Uczeń</p> <ul style="list-style-type: none"> demonstruje zjawisko elektryzowania ciał przez potarcie wymienia rodzaje ładunków elektrycznych wyjaśnia, jakie ładunki się odpychają, a jakie przyciągają podaje jednostkę ładunku demonstruje zjawisko elektryzowania ciał przez dotyk ciałem naelektryzowanym 	<p>Uczeń</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje budowę atomu wyjaśnia, na czym polega zjawisko elektryzowania ciał przez potarcie wyjaśnia, od czego zależy siła elektryczna występująca między naelektryzowanymi ciałami opisuje elektryzowanie ciał przez dotyk ciałem naelektryzowanym 	<p>Uczeń</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje jakościowo oddziaływanie ładunków jednoimiennych i różnoimiennych przelicza podwielokrotności jednostki ładunku stosuje zasadę zachowania ładunku do wyjaśniania zjawiska elektryzowania ciał przez potarcie stosuje zasadę zachowania ładunku do wyjaśniania zjawiska elektryzowania ciał przez dotyk ciałem naelektryzowanym opisuje budowę elektroskopu wyjaśnia, do czego służy elektroskop opisuje budowę metalu (przewodnika) wykazuje doświadczalnie różnice między elektryzowaniem metali i izolatorów wyjaśnia, w jaki sposób ciało naelektryzowane przyciąga ciało obojętne wyjaśnia, na czym polega zwarcie buduje proste obwody elektryczne według danego schematu opisuje doświadczenie wykazujące, że niektóre ciecze przewodzą prąd elektryczny 	<p>Uczeń</p> <ul style="list-style-type: none"> analizuje kierunek przemieszczania się elektronów podczas elektryzowania ciał przez potarcie bada za pomocą próbника napięcia znak ładunku zgromadzonego na naelektryzowanym ciele analizuje kierunek przemieszczania się elektronów podczas elektryzowania ciał przez potarcie i dotyk posługuje się pojęciem ładunku elektrycznego jako wielokrotności ładunku elementarnego opisuje przemieszczanie się ładunków w izolatorach pod wpływem oddziaływania ładunku zewnętrznego wyjaśnia, dlaczego ciała naelektryzowane przyciągają nienaelektryzowane przewodniki wyjaśnia, dlaczego ciała naelektryzowane przyciągają nienaelektryzowane izolatory wskazuje analogie między zjawiskami, porównując przepływ prądu z przepływem wody 	<p>Wymagania umożliwiające uzyskanie stopnia celującego obejmują wymagania na stopień bardzo dobry, a ponadto wykracające poza obowiązujący program nauczania (uczeń jest twórczy, rozwiązuje zadania problemowe w sposób niekonwencjonalny, potrafi dokonać syntezy wiedzy i na tej podstawie sformułować hipotezy badawcze i zaproponować sposoby ich weryfikacji, samodzielnie prowadzi</p>

Wymagania na poszczególne oceny				
konieczne	podstawowe	rozszerzające	dopełniające	
dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
I	II	III	IV	
<ul style="list-style-type: none"> • podaje jednostkę ładunku elektrycznego • podaje przykłady przewodników i izolatorów • rozróżnia materiały, dzieląc je na przewodniki i izolatory • wykazuje doświadczalnie, że ciało naelektryzowane przyciąga drobne przedmioty nienaelektryzowane • wymienia źródła napięcia • stwierdza, że prąd elektryczny płynie tylko w obwodzie zamkniętym • podaje przykłady praktycznego wykorzystania przepływu prądu w cieczech • podaje przykłady przepływu prądu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega zjawisko elektryzowania ciał • wyjaśnia różnicę między przewodnikiem a izolatorem • opisuje przemieszczanie się ładunków w przewodnikach pod wpływem oddziaływania ładunku zewnętrznego • stosuje pojęcie indukcji elektrostatycznej • informuje, że siły działające między cząsteczkami to siły elektryczne • opisuje przepływ prądu w przewodnikach jako ruch elektronów • rysuje schematy obwodów elektrycznych, stosując umowne 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, do czego służy piorunochron • postępuje się pojęciem napięcia elektrycznego jako wielkości określającej ilość energii potrzebnej do przeniesienia jednostkowego ładunku w obwodzie • przelicza wielokrotności i podwielokrotności jednostek napięcia elektrycznego i natężenia prądu elektrycznego • przelicza wielokrotności i podwielokrotności jednostek pracy i mocy • przelicza dżule na kilowatogodziny, a kilowatogodziny na dżule • stosuje do obliczeń związki między pracą i mocą prądu elektrycznego • rozwiązuje proste zadania, wykorzystując wzory na pracę i moc prądu elektrycznego • rysuje schemat obwodu służącego do pomiaru napięcia elektrycznego i natężenia prądu elektrycznego • montuje obwód elektryczny według podanego schematu • stosuje do pomiarów miernik uniwersalny • oblicza moc żarówki na podstawie pomiarów • rysuje schemat szeregowego połączenia odbiorników energii elektrycznej • rysuje schemat równoległego połączenia odbiorników energii elektrycznej 	<ul style="list-style-type: none"> • wykrywa doświadczalnie, czy dana substancja jest izolatorem, czy przewodnikiem • przewiduje wynik doświadczenia wykazującego, że niektóre ciecze przewodzą prąd elektryczny • opisuje przesyłanie sygnałów z narządów zmysłu do mózgu • rozwiązuje zadania, wykorzystując pojęcie pojemności akumulatora • analizuje schemat przedstawiający wielkości natężenia prądu elektrycznego oraz napięcia elektrycznego spotykane w przyrodzie i wykorzystywane w urządzeniach elektrycznych • analizuje schemat przedstawiający moc urządzeń elektrycznych • analizuje koszty eksploatacji urządzeń elektrycznych o różnej mocy • wymienia sposoby oszczędzania energii elektrycznej • wymienia korzyści dla środowiska naturalnego wynikające ze zmniejszenia zużycia energii elektrycznej • planuje doświadczenie, którego celem jest wyznaczenie mocy żarówki • projektuje tabelę pomiarów • zapisuje wynik pomiaru, uwzględniając niepewność pomiaru • uzasadnia, że przez odbiorniki połączone szeregowo płynie prąd o takim samym natężeniu • wyjaśnia, że napięcia elektryczne na odbiornikach połączonych szeregowo sumują się 	<p>badania o charakterze naukowym, z własnej inicjatywy pogłębia swoją wiedzę, korzystając z różnych źródeł, poszukuje zastosowań wiedzy w praktyce, dzieli się swoją wiedzą z innymi uczniami, osiąga sukcesy w konkursach pozaszkolnych).</p> <p>Wymagania ogólne – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje pojęcia i wielkości fizyczne do opisu zjawisk oraz wskazuje ich przykłady w otaczającej rzeczywistości, • rozwiązuje problemy z wykorzystaniem praw i zależności fizycznych, • planuje i przeprowadza obserwacje lub doświadczenia oraz wnioskuje na podstawie ich wyników, • postępuje się informacjami pochodzącymi z analizy

Wymagania na poszczególne oceny				
konieczne	podstawowe	rozszerzające	dopełniające	
dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
I	II	III	IV	
<p>w zjonizowanych gazach, wykorzystywane lub obserwowane w życiu codziennym</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jak należy się zachowywać w czasie burzy • wymienia jednostki napięcia i natężenia prądu • rozróżnia wielkości dane i szukane • wskazuje formy energii, na jakie jest zamieniana energia elektryczna • wyjaśnia, w jaki sposób oblicza się pracę prądu elektrycznego • wyjaśnia, w jaki sposób oblicza się moc urządzeń elektrycznych • wymienia jednostki pracy i mocy • nazywa przyrządy służące 	<p>symbole graficzne</p> <ul style="list-style-type: none"> • odróżnia kierunek przepływu prądu od kierunku ruchu elektronów • wyjaśnia, jak powstaje jon dodatni, a jak – jon ujemny • wyjaśnia, na czym polega przepływ prądu elektrycznego w cieczach • wyjaśnia, na czym polega jonizacja powietrza • wyjaśnia, na czym polega przepływ prądu elektrycznego w gazach • definiuje napięcie elektryczne • definiuje natężenie prądu elektrycznego • posługuje się pojęciem mocy do obliczania pracy wykonanej 		<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego przy równoległym łączeniu odbiorników jest na nich jednakowe napięcie elektryczne • wyjaśnia, dlaczego przy równoległym łączeniu odbiorników prąd z głównego przewodu rozdziela się na poszczególne odbiorniki (np. posługując się analogią hydrodynamiczną) 	<p>materiałów źródłowych, w tym tekstów popularnonaukowych.</p>

Wymagania na poszczególne oceny				
konieczne	podstawowe	rozszerzające	dopełniające	
dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
I	II	III	IV	
<p>do pomiaru napięcia elektrycznego i natężenia prądu elektrycznego</p> <ul style="list-style-type: none"> określa zakres pomiarowy mierników elektrycznych (woltomierza i amperomierza) podaje przykłady równoległego połączenia odbiorników energii elektrycznej 	<p>(przez urządzenie)</p> <ul style="list-style-type: none"> oblicza koszt zużytej energii elektrycznej porównuje pracę wykonaną w tym samym czasie przez urządzenia o różnej mocy określa dokładność mierników elektrycznych (woltomierza i amperomierza) mierzy napięcie elektryczne i natężenie prądu, elektrycznego, włączając odpowiednio mierniki do obwodu podaje niepewność pomiaru napięcia elektrycznego i natężenia prądu elektrycznego wyjaśnia, jakie napięcie elektryczne 			

Wymagania na poszczególne oceny				
konieczne	podstawowe	rozszerzające	dopełniające	
dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
I	II	III	IV	
	uzyskujemy, gdy baterie połączymy szeregowo			

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny program nauczania – „ To jest fizyka”

na końcoworoczne poszczególne oceny (II półrocze)

• ROZDZIAŁ II. ELEKTRYCZNOŚĆ I MAGNETYZM				
Uczeń	Uczeń	Uczeń	Uczeń	Wymagania umożliwiające uzyskanie stopnia celującego obejmują wymagania na stopień bardzo dobry, a ponadto wykraczające poza obowiązujący program nauczania (uczeń jest twórczy, rozwiązuje zadania problemowe w sposób niekonwencjonalny, potrafi dokonać syntezy wiedzy i na tej podstawie sformułować hipotezy badawcze i zaproponować sposób
<ul style="list-style-type: none"> opisuje sposób obliczania oporu elektrycznego podaje jednostkę oporu elektrycznego mierzy napięcie elektryczne i natężenie prądu elektrycznego zapisuje wyniki pomiaru napięcia elektrycznego i natężenia prądu elektrycznego w tabeli odczytuje dane z wykresu zależności $I(U)$ 	<ul style="list-style-type: none"> informuje, że natężenie prądu płynącego przez przewodnik (przy stałej temperaturze) jest proporcjonalne do przyłożonego napięcia oblicza natężenie prądu elektrycznego lub napięcie elektryczne, posługując się proporcjonalnością prostą buduje obwód elektryczny 	<ul style="list-style-type: none"> posługuje się pojęciem oporu elektrycznego jako własnością przewodnika przelicza wielokrotności i podwielokrotności jednostki oporu elektrycznego stosuje do obliczeń związek między napięciem elektrycznym a natężeniem prądu i oporem elektrycznym rysuje schemat obwodu elektrycznego sporządza wykres zależności natężenia prądu elektrycznego od napięcia elektrycznego porównuje obliczone wartości oporu elektrycznego wyjaśnia, do czego służy uziemienie opisuje zasady postępowania przy porażeniu elektrycznym rozwiązuje zadania, w których konieczne jest połączenie wiadomości o przepływie prądu elektrycznego i o ciepłe przewiduje, czy przy danym obciążeniu bezpiecznik rozłączy obwód elektryczny 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co jest przyczyną istnienia oporu elektrycznego wyjaśnia, co to jest opornik elektryczny; posługuje się jego symbolem graficznym planuje doświadczenie, którego celem jest wyznaczenie oporu elektrycznego projektuje tabelę pomiarów wyjaśnia, co to znaczy, że w domowej sieci elektrycznej istnieje napięcie przemienne rozwiązuje zadania, w których konieczne jest połączenie wiadomości o przepływie prądu elektrycznego ze znajomością praw mechaniki rozwiązuje zadania obliczeniowe, posługując się pojęciem sprawności urządzenia wyjaśnia, do czego służą wyłączniki różnicowoprądowe oblicza, czy dany bezpiecznik wyłączy prąd, znając liczbę i moc włączonych urządzeń elektrycznych 	•

Wymagania na poszczególne oceny				
konieczne	podstawowe	rozszerzające	dopełniające	
dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
I	II	III	IV	
<ul style="list-style-type: none"> • podaje wartość napięcia skutecznego w domowej sieci elektrycznej • wymienia rodzaje energii, na jakie zamieniana jest energia elektryczna • wymienia miejsca (obiekty), którym szczególnie zagrażają przerwy w dostawie energii • wyjaśnia, do czego służą bezpieczniki i co należy zrobić, gdy bezpiecznik rozłączy obwód elektryczny • informuje, że każdy magnes ma dwa bieguny • nazywa bieguny magnetyczne magnesów stałych • informuje, że w żelazie występują domeny 	<ul style="list-style-type: none"> • oblicza opór elektryczny, wykorzystując wyniki pomiaru napięcia elektrycznego i natężenia prądu elektrycznego • oblicza opór elektryczny na podstawie wykresu zależności $I(U)$ • rozpoznaje proporcjonalność prostą na podstawie wykresu zależności $I(U)$ • wyjaśnia, dlaczego nie wolno dotykać przewodów elektrycznych pod napięciem • zapisuje dane i szuka dane w rozwiązywanych zadaniach • wyjaśnia, do czego służą zasilacze awaryjne • wskazuje skutki 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje zasadę działania kompasu • opisuje zachowanie igły magnetycznej w pobliżu przewodnika z prądem • opisuje wzajemne oddziaływanie magnesów z elektromagnesami • wyjaśnia działanie silnika elektrycznego prądu stałego 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego w pobliżu magnesu żelazo też staje się magnesem • wyjaśnia, dlaczego nie mogą istnieć pojedyncze bieguny magnetyczne • wyjaśnia przyczynę namagnesowania magnesów trwałych • opisuje doświadczenie, w którym energia elektryczna zamienia się w energię mechaniczną 	<p>ich weryfikacji, samodzielnie prowadzi badania o charakterze naukowym, z własnej inicjatywy pogłębia swoją wiedzę, korzystając z różnych źródeł, poszukuje zastosowań wiedzy w praktyce, dzieli się swoją wiedzą z innymi uczniami, osiąga sukcesy w konkursach pozaszkolnych).</p> <p>Wymagania ogólne – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje pojęcia i wielkości fizyczne do opisu zjawisk oraz wskazuje ich przykłady w otaczającej rzeczywistości, • rozwiązuje problemy z wykorzystaniem praw i zależności fizycznych, • planuje i przeprowadza obserwacje lub doświadczenia oraz wnioskuje na podstawie ich wyników, • posługuje się

Wymagania na poszczególne oceny				
konieczne	podstawowe	rozszerzające	dopełniające	
dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
I	II	III	IV	
<ul style="list-style-type: none"> magnetyczne • podaje przykłady zastosowania magnesów • demonstruje zachowanie igły magnetycznej w pobliżu magnesu • opisuje budowę elektromagnesu • podaje przykłady zastosowania elektromagnesów • informuje, że magnes działa na przewodnik z prądem siłą magnetyczną • podaje przykłady zastosowania silników zasilanych prądem stałym 	<ul style="list-style-type: none"> przerwania dostaw energii elektrycznej do urządzeń o kluczowym znaczeniu • opisuje oddziaływanie magnesów • wskazuje bieguny magnetyczne Ziemi • opisuje działanie elektromagnesu • wyjaśnia rolę rdzenia w elektromagnesie • opisuje budowę silnika elektrycznego 			<p>informacjami pochodzącymi z analizy materiałów źródłowych, w tym tekstów popularnonaukowych.</p>
• ROZDZIAŁ III. DRGANIA I FALE				
<p>Uczeń</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje położenie równowagi ciała w ruchu drgającym • nazywa jednostki: amplitudy, okresu 	<p>Uczeń</p> <ul style="list-style-type: none"> • definiuje: amplitudę, okres i częstotliwość drgań • oblicza średni czas ruchu wahadła na 	<p>Uczeń</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje ruch okresowy wahadła matematycznego • zapisuje wynik obliczenia jako przybliżony • oblicza częstotliwość drgań wahadła • opisuje ruch ciężarka zawieszony na sprężynie • analizuje siły działające na ciężarek zawieszony 	<p>Uczeń</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyznacza doświadczalnie kształt wykresu zależności położenia wahadła od czasu • analizuje przemiany energii w ruchu wahadła matematycznego, stosując zasadę zachowania energii • analizuje przemiany energii w ruchu ciała pod wpływem siły sprężystości (wagonik 	<p>Wymagania umożliwiające uzyskanie stopnia celującego obejmują wymagania na stopień bardzo dobry, a ponadto wykraczające poza</p>

Wymagania na poszczególne oceny				
konieczne	podstawowe	rozszerzające	dopełniające	
dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
I	II	III	IV	
<p>i częstotliwości</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady drgań mechanicznych • mierzy czas wahań wahadła (np. dzie-sięciu), wykonując kilka pomiarów • oblicza okres drgań wahadła, wykorzystując wynik pomiaru czasu • informuje, że z wykresu zależności położenia wahadła od czasu można odczytać amplitudę i okres drgań • podaje przykłady fal • odczytuje z wykresu zależności $x(t)$ amplitudę i okres drgań • odczytuje z wykresu zależności $y(x)$ amplitudę i długość fali 	<p>podstawie pomiarów</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyznacza okres i częstotliwość drgań ciężarka zawieszonoego na sprężynie • wyznacza: amplitudę, okres i częstotliwość drgań na podstawie wykresu zależności położenia od czasu • wymienia różne rodzaje drgań • wskazuje punkty toru, w których wahadło osiąga największą i najmniejszą (zerową) energię potencjalną grawitacji • wskazuje punkty toru, w których wahadło osiąga największą i najmniejszą (zerową) energię kinetyczną • opisuje falę, 	<p>na sprężynie w kolejnych fazach jego ruchu</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego nie mierzymy czasu jednego drgania, lecz 10, 20 lub 30 drgań • odczytuje z wykresu położenie wahadła w danej chwili (i odwrotnie) • wyjaśnia, na jakich etapach ruchu wahadła energia potencjalna rośnie, a na jakich – maleje • wyjaśnia, na jakich etapach ruchu wahadła energia kinetyczna rośnie, a na jakich – maleje • wskazuje punkty toru, w których ciało osiąga największą i najmniejszą (zerową) energię kinetyczną • stosuje do obliczeń zależność między długością fali, prędkością i okresem (wraz z jednostkami) • wyjaśnia, dlaczego dźwięk nie może się rozchodzić w próżni • oblicza czas lub drogę pokonywaną przez dźwięk w różnych ośrodkach • bada oscylogramy fal dźwiękowych (z wykorzystaniem różnych technik) • porównuje dźwięki na podstawie wykresów zależności $x(t)$ • wyjaśnia, na czym polega echolokacja • stosuje do obliczeń zależność między długością fali, prędkością i okresem • informuje, że promieniowanie cieplne jest falą elektromagnetyczną • stwierdza, że ciała ciemne pochłaniają więcej promieniowania niż ciała jasne • opisuje doświadczenie ilustrujące zjawisko interferencji fal na wodzie • wyjaśnia zjawisko interferencji fal • informuje, że zjawisko dyfrakcji i interferencji 	<p>poruszający się bez tarcia po poziomym torze)</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje punkty toru, w których ciało osiąga największą i najmniejszą (zerową) energię potencjalną sprężystości • opisuje mechanizm przekazywania drgań z jednego do drugiego punktu ośrodka w przypadku fal na napiętej linie • opisuje rozchodzenie się fali mechanicznej jako proces przekazywania energii bez przenoszenia materii • opisuje mechanizm przekazywania drgań z jednego do drugiego punktu ośrodka podczas rozchodzenia się fal dźwiękowych w powietrzu • opisuje sposoby wytwarzania dźwięku w instrumentach muzycznych, głośnikach itd. • samodzielnie przygotowuje komputer do obserwacji oscylogramów dźwięków • rysuje wykresy fal dźwiękowych różniących się wysokością • nazywa rodzaje fal elektromagnetycznych (radiowe, mikrofałe, promieniowanie podczerwone, światło widzialne, promieniowanie nadfioletowe, promieniowanie rentgenowskie i promieniowanie gamma) • podaje przykłady zastosowania różnych rodzajów fal elektromagnetycznych • informuje, że częstotliwość fali wysyłanej przez ciało zależy od jego temperatury • wyjaśnia, jakie ciała bardziej się nagrzewają, jasne czy ciemne • wyjaśnia zjawisko efektu cieplarnianego • wyjaśnia zjawisko dyfrakcji fali 	<p>obowiązujący program nauczania (uczeń jest twórczy, rozwiązuje zadania problemowe w sposób niekonwencjonalny, potrafi dokonać syntezy wiedzy i na tej podstawie sformułować hipotezy badawcze i zaproponować sposób ich weryfikacji, samodzielnie prowadzi badania o charakterze naukowym, z własnej inicjatywy pogłębia swoją wiedzę, korzystając z różnych źródeł, poszukuje zastosowań wiedzy w praktyce, dzieli się swoją wiedzą z innymi uczniami, osiąga sukcesy w konkursach pozaszkolnych).</p> <p>Wymagania ogólne – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje pojęcia i wielkości fizyczne do opisu zjawisk oraz wskazuje ich przykłady

Wymagania na poszczególne oceny				
konieczne	podstawowe	rozszerzające	dopełniające	
dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
I	II	III	IV	
<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady ciał, które są źródłami dźwięków • demonstrowa dźwięki o różnych częstotliwościach (z wykorzystaniem drgającego przedmiotu lub instrumentu muzycznego) • wytwarza dźwięk głośniejszy i cichszy od danego dźwięku za pomocą dowolnego ciała drgającego lub instrumentu muzycznego • rozróżnia: dźwięki słyszalne, ultradźwięki i infradźwięki • stwierdza, że fala elektromagnetyczna może się rozchodzić w próżni • stwierdza, że w próżni wszystkie rodzaje fal elektromagnetycznych 	<p>postępując się pojęciami: amplitudy, okresu, częstotliwości, prędkości i długości fali</p> <ul style="list-style-type: none"> • postępuje się pojęciem prędkości rozchodzenia się fali • stwierdza, że prędkość rozchodzenia się dźwięku zależy od rodzaju ośrodka • porównuje prędkości dźwięków w różnych ośrodkach • wymienia wielkości fizyczne, od których zależy wysokość dźwięku • wytwarza dźwięki o częstotliwości większej i mniejszej od częstotliwości danego dźwięku za pomocą dowolnego ciała drgającego lub instrumentu 	<p>dotyczy zarówno fal dźwiękowych, jak i elektromagnetycznych</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia zjawisko rezonansu mechanicznego 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy wspólne i różnice w rozchodzeniu się fal mechanicznych i elektromagnetycznych • wyjaśnia rolę rezonansu w konstrukcji i działaniu instrumentów muzycznych • podaje przykłady rezonansu fal elektromagnetycznych 	<p>w otaczającej rzeczywistości,</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje problemy z wykorzystaniem praw i zależności fizycznych, • planuje i przeprowadza obserwacje lub doświadczenia oraz wnioskuje na podstawie ich wyników, • postępuje się informacjami pochodzącymi z analizy materiałów źródłowych, w tym tekstów popularnonaukowych.

Wymagania na poszczególne oceny				
konieczne	podstawowe	rozszerzające	dopełniające	
dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
I	II	III	IV	
<p>nych rozchodzą się z jednakową prędkością</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady zjawiska rezonansu mechanicznego 	<p>muzycznego</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia wielkości fizyczne, od których zależy głośność dźwięku • podaje przykłady źródeł: dźwięków słyszalnych, ultradźwięków i infradźwięków oraz ich zastosowań • wyjaśnia, że fale elektromagnetyczne różnią się częstotliwością (i długością) • podaje przybliżoną prędkość fal elektromagnetycznych w próżni • informuje, że każde ciało wysyła promieniowanie cieplne • opisuje doświadczenie ilustrujące zjawisko ugięcia fali na wodzie • opisuje doświadczenie 			

Wymagania na poszczególne oceny				
konieczne	podstawowe	rozszerzające	dopełniające	
dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
I	II	III	IV	
	ilustrujące zjawisko rezonansu mechanicznego			
ROZDZIAŁ IV. OPTYKA				
<p>Uczeń</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykłady ciał, które są źródłami światła wyjaśnia, co to jest promień światła wymienia rodzaje wiązek światła wyjaśnia, dlaczego widzimy wskazuje w otoczeniu ciała przezroczy-ste i nieprzezroczy-ste wskazuje kąt padania i kąt załamania światła wskazuje sytuacje, w jakich można obserwować załamanie światła wskazuje oś optyczną soczewki rozdzieli po kształcie soczewki 	<p>Uczeń</p> <ul style="list-style-type: none"> demonstruje zjawisko prostoliniowego rozchodzenia się światła opisuje doświadczenie, w którym można otrzymać cień i półcień opisuje budowę i zasadę działania kamery obskury opisuje różnice między ciałem przezroczy-stym a ciałem nieprzezroczy-stym wyjaśnia, na czym polega zjawisko załamania światła demonstruje zjawisko załamania światła na granicy ośrodków postępuje się 	<p>Uczeń</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia graficznie tworzenie cienia i półcienia (przy zastosowaniu jednego lub dwóch źródeł światła) rozwiązuje zadania, wykorzystując własności trójkątów podobnych opisuje jakościowo zjawisko załamania światła na granicy dwóch ośrodków różniących się prędkością rozchodzenia się światła rysuje dalszy bieg promieni padających na soczewkę równoległą do jej osi optycznej porównuje zdolności skupiające soczewek na podstawie znajomości ich ogniskowych (i odwrotnie) opisuje doświadczenie, w którym za pomocą soczewki skupiającej otrzymujemy na ekranie ostry obraz przedmiotu wyjaśnia zasadę działania lupy rysuje konstrukcyjnie obraz tworzony przez lupę nazywa cechy obrazu wytworzonego przez lupę rysuje konstrukcyjnie obraz tworzony przez soczewkę rozpraszającą wyjaśnia pojęcia dalekowzroczności i krótkowzroczności porównuje działanie oka i aparatu fotograficznego wyjaśnia działanie światła odbłaskowego 	<p>Uczeń</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia powstawanie obszarów cienia i półcienia za pomocą prostoliniowego rozchodzenia się światła w ośrodku jednorodnym buduje kamerę obskurę i wyjaśnia, do czego ten wynalazek służył w przeszłości wyjaśnia, dlaczego niektóre ciała wydają się jaśniejsze, a inne ciemniejsze rysuje bieg promienia przechodzącego z jednego ośrodka przezroczy-stego do drugiego (jakościowo, znając prędkość rozchodzenia się światła w tych ośrodkach); wskazuje kierunek załamania wyjaśnia, na czym polega zjawisko fatamorgany opisuje bieg promieni równoległych do osi optycznej, przechodzących przez soczewki skupiającą i rozpraszającą rozdzieli soczewki skupiające i rozpraszające, znając ich zdolności skupiające wyjaśnia pojęcia obrazu rzeczywistego i obrazu pozornego rysuje konstrukcyjnie obrazy wytworzone przez soczewkę w sytuacjach nietypowych (z zastosowaniem skali) rozwiązuje zadania dotyczące tworzenia 	<p>Wymagania umożliwiające uzyskanie stopnia celującego obejmują wymagania na stopień bardzo dobry, a ponadto wykraczające poza obowiązujący program nauczania (uczeń jest twórczy, rozwiązuje zadania problemowe w sposób niekonwencjonalny, potrafi dokonać syntezy wiedzy i na tej podstawie sformułować hipotezy badawcze i zaproponować sposób ich weryfikacji, samodzielnie prowadzi badania o charakterze naukowym, z własnej inicjatywy pogłębia swoją wiedzę,</p>

Wymagania na poszczególne oceny				
konieczne	podstawowe	rozszerzające	dopełniające	
dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
I	II	III	IV	
<p>skupiającą i rozpraszającą</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje praktyczne zastosowania soczewek posługuje się lupą rysuje symbol soczewki i oś optyczną, zaznacza ogniska wymienia cechy obrazu wytworzonego przez soczewkę oka opisuje budowę aparatu fotograficznego wymienia cechy obrazu otrzymywanego w aparacie fotograficznym posługuje się pojęciami kąta padania i kąta odbicia światła rysuje dalszy bieg promieni świetlnych padających na zwierciadło, zaznacza kąt padania i kąt 	<p>pojęciami: ogniska i ogniskowej soczewki</p> <ul style="list-style-type: none"> oblicza zdolność skupiającą soczewki tworzy na ekranie ostry obraz przedmiotu za pomocą soczewki skupiającej, odpowiednio dobierając doświadczenia - położenie soczewki i przedmiotu nazywa cechy obrazu wytworzonego przez soczewkę, gdy odległość przedmiotu od soczewki jest większa od jej ogniskowej rysuje promienie konstrukcyjne (wychozące z przedmiotu ustawionego przed soczewką) nazywa cechy uzyskanego 	<ul style="list-style-type: none"> rysuje konstrukcyjnie obrazy pozorne wytworzone w zwierciadle płaskim rysuje konstrukcyjnie obrazy wytworzone przez zwierciadła wklęsłe wymienia cechy obrazu wytworzonego przez zwierciadła wklęsłe opisuje bieg promieni odbitych od zwierciadła wypukłego demonstruje powstawanie obrazów za pomocą zwierciadła wypukłego rysuje konstrukcyjnie obrazy wytworzone przez zwierciadła wypukłe wymienia cechy obrazu wytworzonego przez zwierciadła wypukłe opisuje budowę lunety opisuje budowę mikroskopu opisuje zjawisko rozszczepienia światła za pomocą pryzmatu wymienia barwę światła, która po przejściu przez pryzmat najmniej odchyła się od pierwotnego kierunku, oraz barwę, która odchyła się najbardziej wymienia zjawiska obserwowane w przyrodzie, a powstałe w wyniku rozszczepienia światła bada za pomocą pryzmatu, czy światło, które widzimy, powstało w wyniku mieszania barw informuje, że z połączenia światła niebieskiego i zielonego otrzymujemy cyjan, a z połączenia światła niebieskiego i czerwonego – magentę wymienia podstawowe kolory farb 	<p>obrazu przez soczewkę rozpraszającą (metodą graficzną, z zastosowaniem skali)</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jaki sposób w oczach różnych zwierząt powstaje ostry obraz opisuje rolę soczewek w korygowaniu wad wzroku analizuje bieg promieni wychodzących z punktu w różnych kierunkach, a następnie odbitych od zwierciadła płaskiego opisuje zjawisko rozproszenia światła przy odbiciu od powierzchni chropowatej wyjaśnia powstawanie obrazu pozornego w zwierciadle płaskim (wykorzystując prawo odbicia) analizuje bieg promieni wychodzących z punktu w różnych kierunkach, a następnie odbitych od zwierciadła wklęsłego analizuje bieg promieni wychodzących z punktu w różnych kierunkach, a następnie odbitych od zwierciadła wypukłego opisuje powstawanie obrazu w lunecie opisuje powstawanie obrazu w mikroskopie porównuje obrazy uzyskane w lunecie i mikroskopie wyjaśnia, z czego wynika barwa nieprzezroczystego przedmiotu wyjaśnia, z czego wynika barwa ciała przezroczystego wyjaśnia mechanizm widzenia barw odróżnia mieszanie farb od składania barw światła 	<p>korzystając z różnych źródeł, poszukuje zastosowań wiedzy w praktyce, dzieli się swoją wiedzą z innymi uczniami, osiąga sukcesy w konkursach pozaszkolnych).</p> <p>Wymagania ogólne – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje pojęcia i wielkości fizyczne do opisu zjawisk oraz wskazuje ich przykłady w otaczającej rzeczywistości, rozwiązuje problemy z wykorzystaniem praw i zależności fizycznych, planuje i przeprowadza obserwacje lub doświadczenia oraz wnioskuje na podstawie ich wyników, posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy materiałów źródłowych, w tym tekstów popularnonaukowych.

Wymagania na poszczególne oceny				
konieczne	podstawowe	rozszerzające	dopełniające	
dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
I	II	III	IV	
<p>odbicia światła</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia zastosowania zwierciadeł płaskich opisuje zwierciadło wklęsłe wymienia zastosowania zwierciadeł wklęsłych opisuje zwierciadło wypukłe wymienia zastosowania zwierciadeł wypukłych opisuje światło białe jako mieszaninę barw (fal o różnych częstotliwościach) wymienia podstawowe barwy światła informuje, w jaki sposób uzyskuje się barwy w telewizji kolorowej i monit-rach komputerowych 	<p>obrazu</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy obrazu tworzonoego przez soczewkę rozpraszającą wyjaśnia, dlaczego jest możliwe ostre widzenie przedmiotów dalekich i bliskich wyjaśnia rolę źrenicy oka bada doświadczalnie zjawisko odbicia światła nazywa cechy obrazu powstałego w zwierciadle płaskim postępuje się pojęciami ogniska i ogniskowej zwierciadła opisuje skupianie się promieni w zwierciadle wklęsłym postępuje się pojęciami ogniska 			

Wymagania na poszczególne oceny				
konieczne	podstawowe	rozszerzające	dopełniające	
dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
I	II	III	IV	
	<p>pozornego i ogniskowej zwierciadła</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia zastosowania lunety • wymienia zastosowania mikroskopu • demonstruje rozszczepienie światła białego w pryzmacie (jako potwierdzenie, że światło białe jest mieszaniną barw) • opisuje światło lasera jako światło jednobarwne • demonstruje brak rozszczepienia światła lasera w pryzmacie (jako potwierdzenie, że światło lasera jest jednobarwne) • informuje, że dodając trzy barwy: niebieską, czerwoną i zieloną, w różnych proporcjach, możemy 			

Wymagania na poszczególne oceny				
konieczne	podstawowe	rozszerzające	dopełniające	
dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
I	II	III	IV	
	<p>otrzymać światło o dowolnej barwie</p> <ul style="list-style-type: none"> informuje, że z podstawowych kolorów farb uzyskuje się barwy w druku i drukarkach komputerowych 			